

วารสารบัณฑิตศึกษา คณะศึกษาศาสตร์ ปีที่ 2 ฉบับที่ เดือน

การประเมินหลักสูตรสาขาวิชาการศึกษาเพื่อการพัฒนา
วิชาเอกจิตวิทยาครูการศึกษาพิเศษ คณะศึกษาศาสตร์
มหาวิทยาลัยรามคำแหง

นฤมล สว่างสุข*

พิมพ์พรรณ เทพสุเมธานนท์**

บทคัดย่อ

การวิจัยครั้งนี้มีวัตถุประสงค์เพื่อ 1. ศึกษาการประเมินหลักสูตรสาขาวิชาการศึกษาเพื่อการพัฒนาวิชาเอกจิตวิทยาครูการศึกษาพิเศษ คณะศึกษาศาสตร์ มหาวิทยาลัยรามคำแหง 2. เปรียบเทียบความคิดเห็นของนักศึกษาในเรื่องการประเมินหลักสูตรสาขาวิชาการศึกษาเพื่อการพัฒนา วิชาเอกจิตวิทยาครูการศึกษาพิเศษ คณะศึกษาศาสตร์ มหาวิทยาลัยรามคำแหงจำแนกตามสภาพ คือ มหาลัยและนักศึกษาระดับปริญญาโทที่กำลังศึกษาอยู่ (ประชากรที่ใช้ในการวิจัยได้แก่มหาลัย สาขาวิชาการศึกษาเพื่อการพัฒนา วิชาเอกจิตวิทยาครูการศึกษาพิเศษ จำนวน 156 คน (รุ่น 1-8) และ นักศึกษาระดับปริญญาโทที่กำลังศึกษาหลักสูตรสาขาวิชาการศึกษาเพื่อการพัฒนา วิชาเอกจิตวิทยาครูการศึกษาพิเศษ ภาคเรียนที่ 2 ปีการศึกษา 2557 (รุ่น 9 – 10) จำนวน 27 คน รวมทั้งสิ้น 183 คน กลุ่มตัวอย่างได้แก่มหาลัยและนักศึกษาระดับปริญญาโทที่กำลังศึกษาอยู่ในภาคเรียนที่ 2 ปีการศึกษา 2557 โดยการสุ่มอย่างง่าย (Simple Random Sampling) ที่ระดับความเชื่อมั่น 95% ขนาดประชากร 183 คน กำหนดขนาดกลุ่มตัวอย่างโดยใช้ตารางสำเร็จรูปของ Krejcie and Morgan (1970, pp 607-610) รวมทั้งสิ้น 131 คน เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัยครั้งนี้ได้แก่แบบสอบถามมหาลัยเกี่ยวกับการประเมินหลักสูตรสาขาวิชาการศึกษาเพื่อการพัฒนา วิชาเอกจิตวิทยาครูการศึกษาพิเศษ คณะศึกษาศาสตร์ มหาวิทยาลัยรามคำแหง และแบบสอบถามนักศึกษาระดับปริญญาโทเกี่ยวกับการประเมินหลักสูตรสาขาวิชาการศึกษา

* นักศึกษาระดับปริญญาโทสาขาวิชาการศึกษาเพื่อการพัฒนา (จิตวิทยาครูการศึกษาพิเศษ) ปีการศึกษา 2557

ภาควิชาพื้นฐานการศึกษา คณะศึกษาศาสตร์ มหาวิทยาลัยรามคำแหง

**รองศาสตราจารย์ ดร. ประจักษ์ภาควิชาพื้นฐานการศึกษา อาจารย์ที่ปรึกษา

เพื่อการพัฒนา วิชาเอกจิตวิทยาครุการศึกษาพิเศษ คณะศึกษาศาสตร์ มหาวิทยาลัยรามคำแหง สถิติที่ใช้ในการวิเคราะห์ข้อมูลได้แก่ ค่ามัธยิมเลขคณิต (Arithmetic Mean) ค่าส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน (Standard Deviation) จำนวนค่าร้อยละ (Percentage) และการเปรียบเทียบค่าเฉลี่ยของของกลุ่มตัวอย่าง (t-test) กรณี 2 กลุ่ม

ผลการวิจัยสรุปได้ดังนี้

1. ผู้ตอบแบบสอบถามส่วนใหญ่เป็นมหาบัณฑิต จำนวน 86 คน คิดเป็นร้อยละ 81.9 และ นักศึกษาปริญญาโท จำนวน 19 คน คิดเป็นร้อยละ 18.1

2. ผลการประเมินการประเมินหลักสูตรศึกษาศาสตรมหาบัณฑิต สาขาวิชาการศึกษาเพื่อการพัฒนา วิชาเอกจิตวิทยาครุการศึกษาพิเศษ คณะศึกษาศาสตร์ มหาวิทยาลัยรามคำแหง ทั้ง 4 ด้าน ได้แก่ ด้านบริบท ด้านปัจจัยนำเข้า ด้านกระบวนการผลิต และด้านผลผลิต พบว่า นักศึกษาปริญญาโทเห็นว่า ภาพรวมอยู่ในระดับมาก เมื่อพิจารณาเป็นรายข้อพบว่าอยู่ในระดับมากทุกข้อ สำหรับมหาบัณฑิตเห็นว่า ภาพรวมอยู่ในระดับมาก เมื่อพิจารณาเป็นรายข้ออยู่ในระดับมาก 3 ข้อ คือ 1) ด้านบริบท 2) ด้านผลผลิต 3) ด้านกระบวนการผลิต และอยู่ในระดับปานกลาง 1 ข้อ คือด้านปัจจัยนำเข้า

3. ผลการเปรียบเทียบการประเมินหลักสูตรศึกษาศาสตรมหาบัณฑิต สาขาวิชาการศึกษาเพื่อการพัฒนา วิชาเอกจิตวิทยาครุการศึกษาพิเศษ คณะศึกษาศาสตร์ มหาวิทยาลัยรามคำแหง จำแนกตามสถานภาพของนักศึกษาปริญญาโทที่กำลังศึกษาอยู่และมหาบัณฑิต พบว่าโดยภาพรวมและรายด้านคือ ด้านบริบท ด้านปัจจัยนำเข้า และด้านกระบวนการผลิต แตกต่างกันอย่างไม่มีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05

คำสำคัญ การประเมิน การประเมินหลักสูตร หลักสูตรจิตวิทยาครุการศึกษาพิเศษ แผน ก 2 แผน ข

บทนำ

การประเมินหลักสูตรเป็นเครื่องมืออย่างหนึ่งที่ชี้ให้เห็นว่า การนำหลักสูตรไปใช้จะได้ผลมากน้อยเพียงใด การประเมินหลักสูตรเป็นขั้นตอนที่สำคัญขั้นตอนหนึ่งของกระบวนการพัฒนาหลักสูตร และผลที่ได้จากการประเมินหลักสูตรจะเป็นข้อมูลในการตัดสินใจเพื่อแก้ไข ปรับปรุง หรือเปลี่ยนแปลงหลักสูตร (สุนีย์ ภูพันธ์ 2546, หน้า 248)

คณะศึกษาศาสตร์ มหาวิทยาลัยรามคำแหง เป็นสถาบันอุดมศึกษาเพื่อการพัฒนาท้องถิ่น ก่อตั้งขึ้นในปีพ.ศ.2514 เริ่มแรกเปิดสอนวิชาพื้นฐานการศึกษา วิชาโทการศึกษา ในระดับปริญญาตรี ต่อมาได้เปิดสอนวิชาโทการศึกษาพิเศษเพิ่มเติม ในปีพ.ศ. 2540 เปิดสอนหลักสูตรศึกษาศาสตรมหาบัณฑิต สาขาวิชาพื้นฐานการศึกษา และในปีพ.ศ 2548 ได้เปิดทำการสอนหลักสูตรศึกษาศาสตรมหาบัณฑิต

ศึกษาศาสตร์ มหาวิทยาลัยรามคำแหง ทั้งนี้เพื่อจะได้นำผลการวิจัยมาใช้เป็นข้อมูลในการพัฒนาหลักสูตรให้ตรงกับความต้องการของผู้เรียน และนำผลการประเมินดังกล่าวไปใช้เป็นข้อมูลแก่ภาควิชาพื้นฐานการศึกษา คณะศึกษาศาสตร์ มหาวิทยาลัยรามคำแหง นำไปวางแผนในการพัฒนาหลักสูตรสาขาวิชาการศึกษาก่อนเพื่อการพัฒนา วิชาเอกจิตวิทยาครูการศึกษาพิเศษ ให้เกิดประโยชน์สูงสุดต่อไป

วัตถุประสงค์ของการวิจัย

1. เพื่อศึกษาการประเมินหลักสูตรสาขาวิชาการศึกษาก่อนเพื่อการพัฒนา วิชาเอกจิตวิทยาครูการศึกษาพิเศษ คณะศึกษาศาสตร์ มหาวิทยาลัยรามคำแหง
2. เพื่อเปรียบเทียบความคิดเห็นของนักศึกษาเรื่องการประเมินหลักสูตรสาขาวิชาการศึกษาก่อนเพื่อการพัฒนา วิชาเอกจิตวิทยาครูการศึกษาพิเศษ คณะศึกษาศาสตร์ มหาวิทยาลัยรามคำแหง จำแนกตามมหابัณฑิตและนักศึกษาระดับปริญญาโทที่กำลังศึกษาอยู่ในปีการศึกษา 2557

ขอบเขตของการวิจัย

1. ประชากรที่ใช้ในการวิจัยในครั้งนี้ ได้แก่ มหাবัณฑิตที่จบการศึกษาหลักสูตรจิตวิทยาครูการศึกษาพิเศษ รุ่น 1-8 จำนวน 156 คน และนักศึกษาระดับปริญญาโทที่กำลังศึกษาหลักสูตรสาขาวิชาการศึกษาก่อนเพื่อการพัฒนา วิชาเอกจิตวิทยาครูการศึกษาพิเศษ ภาคเรียนที่ 2 ปีการศึกษา 2557 รุ่น 9-10 จำนวน 27 คน รวมทั้งสิ้น 183 คน
2. กลุ่มตัวอย่างที่ใช้การวิจัยในครั้งนี้ ได้แก่ มหাবัณฑิตที่จบการศึกษาหลักสูตรจิตวิทยาครูการศึกษาพิเศษ รุ่น 1-8 และนักศึกษาระดับปริญญาโทที่กำลังศึกษาหลักสูตรสาขาวิชาการศึกษาก่อนเพื่อการพัฒนา วิชาเอกจิตวิทยาครูการศึกษาพิเศษ ภาคเรียนที่ 2 ปีการศึกษา 2557 รุ่น 9-10 ซึ่งได้มาจากการสุ่มกลุ่มตัวอย่างแบบง่าย (Simple Random Sampling) โดยใช้ตารางสำเร็จรูป Krejcie and Morgan (1970, pp 607-610) จำนวนรวมทั้งสิ้น 131 คน
3. ตัวแปรที่ศึกษา
 - 3.1 ตัวแปรต้น ได้แก่ สถานภาพของผู้ตอบแบบสอบถาม มหাবัณฑิตที่จบการศึกษาหลักสูตรจิตวิทยาครูการศึกษาพิเศษ รุ่น 1-8 นักศึกษาที่กำลังศึกษาหลักสูตรสาขาวิชาการศึกษาก่อนเพื่อการพัฒนา วิชาเอกจิตวิทยาครูการศึกษาพิเศษ ภาคเรียนที่ 2 ปีการศึกษา 2557 รุ่น 9-10
 - 3.2 ตัวแปรตาม ได้แก่ การประเมินหลักสูตรสาขาวิชาการศึกษาก่อนเพื่อการพัฒนา วิชาเอกจิตวิทยาครูการศึกษาพิเศษ ในด้านวิชาเรียนในหลักสูตรและในด้านการจัดรายวิชาในหลักสูตร

ประโยชน์ที่คาดว่าจะได้รับ

1. ข้อมูลที่ได้จากผลการวิจัยสามารถใช้เป็นแนวทางในการปรับปรุงและพัฒนาหลักสูตรศึกษาศาสตรมหาบัณฑิต สาขาวิชาการศึกษาเพื่อการพัฒนา วิชาเอกจิตวิทยาครูการศึกษาพิเศษ ภาควิชาพื้นฐานการศึกษา คณะศึกษาศาสตร์ มหาวิทยาลัยรามคำแหง ให้มีประสิทธิภาพและประสิทธิผลยิ่งขึ้น
2. ผลที่ได้จากงานวิจัยนำเสนอผู้บริหาร ใช้สำหรับวางแผนในการบริหารจัดการและจัดการเรียนการสอนให้มีประสิทธิภาพต่อไป

เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย

เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัยครั้งนี้ ได้แก่แบบสอบถามมหาบัณฑิต เกี่ยวกับการประเมินหลักสูตรสาขาวิชาการศึกษาเพื่อการพัฒนา วิชาเอกจิตวิทยาครูการศึกษาพิเศษ คณะศึกษาศาสตร์ มหาวิทยาลัยรามคำแหง และแบบสอบถามนักศึกษาปริญญาโทเกี่ยวกับการประเมินหลักสูตรสาขาวิชาการศึกษาเพื่อการพัฒนา วิชาเอกจิตวิทยาครูการศึกษาพิเศษ คณะศึกษาศาสตร์ มหาวิทยาลัยรามคำแหง

วิธีดำเนินการวิจัย

การวิจัยครั้งนี้เป็นการวิจัยเชิงสำรวจ (Survey Research) สถิติที่ใช้ในการวิเคราะห์ข้อมูลได้แก่ค่ามัธยฐานเลขคณิต (Arithmetic Mean) ค่าส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน (Standard Deviation) จำนวนร้อยละ (Percentage) และการเปรียบเทียบค่าเฉลี่ยของของกลุ่มตัวอย่าง (t-test) กรณี 2 กลุ่ม

ผลการวิจัย

1. ผู้ตอบแบบสอบถามส่วนใหญ่เป็นมหาบัณฑิต จำนวน 86 คน คิดเป็นร้อยละ 81.9 และนักศึกษาปริญญาโท จำนวน 19 คน คิดเป็นร้อยละ 18.1
2. ผลการประเมินการประเมินหลักสูตรศึกษาศาสตรมหาบัณฑิต สาขาวิชาการศึกษาเพื่อการพัฒนา วิชาเอกจิตวิทยาครูการศึกษาพิเศษ คณะศึกษาศาสตร์ มหาวิทยาลัยรามคำแหง ทั้ง 4 ด้าน ได้แก่ด้านบริบท ด้านปัจจัยนำเข้า ด้านกระบวนการผลิต และด้านผลผลิต พบว่า นักศึกษาปริญญาโทเห็นว่าภาพรวมอยู่ในระดับมาก เมื่อพิจารณาเป็นรายข้อพบว่าอยู่ในระดับมากทุกข้อ สำหรับมหาบัณฑิตเห็นว่าภาพรวมอยู่ในระดับมาก เมื่อพิจารณาเป็นรายข้ออยู่ในระดับมาก 3 ข้อ คือ 1) ด้านบริบท 2) ด้านผลผลิต 3) ด้านกระบวนการผลิต และอยู่ในระดับปานกลาง 1 ข้อ คือด้านปัจจัยนำเข้า
3. ผลการเปรียบเทียบการประเมินหลักสูตรศึกษาศาสตรมหาบัณฑิต สาขาวิชาการศึกษาเพื่อการพัฒนา วิชาเอกจิตวิทยาครูการศึกษาพิเศษ คณะศึกษาศาสตร์ มหาวิทยาลัยรามคำแหง จำแนกตามสถานภาพของนักศึกษาปริญญาโทที่กำลังศึกษาอยู่และมหาบัณฑิต พบว่าโดยภาพรวมและรายด้านคือ

ด้านบริบท ด้านปัจจัยนำเข้า และด้านกระบวนการผลิต แตกต่างกันอย่างไม่มีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05

สรุปและอภิปรายผล

จากการสรุปผลการวิจัยเรื่องการประเมินหลักสูตรศึกษาศาสตรมหาบัณฑิต สาขาวิชาการศึกษา เพื่อการพัฒนา วิชาเอกจิตวิทยาการศึกษาศึกษาพิเศษ คณะศึกษาศาสตร์ มหาวิทยาลัยรามคำแหง ผู้วิจัยได้ค้นพบประเด็นที่จะนำมาอภิปรายผลดังนี้

1. ผลการประเมินการประเมินหลักสูตรศึกษาศาสตรมหาบัณฑิต สาขาวิชาการศึกษา เพื่อการพัฒนา วิชาเอกจิตวิทยาการศึกษาศึกษาพิเศษ คณะศึกษาศาสตร์ มหาวิทยาลัยรามคำแหง นักศึกษาปริญญาโทและมหาบัณฑิตเห็นว่าโดยภาพรวมอยู่ในระดับมาก ซึ่งสอดคล้องกับผลการวิจัยของเรณู เชื้อเมืองพาม (2550) ได้ศึกษาเกี่ยวกับการประเมินหลักสูตร MBA คณะวิทยาการจัดการ มหาวิทยาลัยราชภัฏ เชียงราย พ.ศ. 2545 (ฉบับปรับปรุง) พบว่าภาพรวมอยู่ในระดับมาก ทั้งนี้อาจเนื่องจากหลักสูตรจะต้องได้รับการตรวจสอบและการรับรองจากสำนักงานคณะกรรมการการอุดมศึกษา (สกอ.) จึงทำให้หลักสูตรมีมาตรฐานและสามารถเทียบเคียงได้กับหลักสูตรสากล โดยคำนึงถึงความเหมาะสมของบริบทของสังคมไทย ความสามารถนำไปใช้ได้ ในสังคมปัจจุบัน

2. การเปรียบเทียบการประเมินหลักสูตรศึกษาศาสตรมหาบัณฑิต สาขาวิชาการศึกษา เพื่อการพัฒนา วิชาเอกจิตวิทยาการศึกษาศึกษาพิเศษ คณะศึกษาศาสตร์ มหาวิทยาลัยรามคำแหง จำแนกตามสถานภาพของนักศึกษาปริญญาโทที่กำลังศึกษาอยู่และมหาบัณฑิต พบว่าภาพรวมแตกต่างกันอย่างไม่มีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 ซึ่งสอดคล้องกับผลการวิจัยของภุชฉนิศ นวลสกุล (2550) ได้ศึกษาเกี่ยวกับการประเมินหลักสูตรศึกษาศาสตรบัณฑิต (เกษตรศาสตร์) หลักสูตรปรับปรุง พ.ศ.2535 มหาวิทยาลัยอุบลราชธานี พบว่าอาจารย์ นักศึกษาและบัณฑิต มีความคิดเห็นว่า โดยภาพรวมอยู่ในระดับมากและแตกต่างกันอย่างไม่มีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 ทั้งนี้อาจเนื่องจากหลักสูตรที่นักศึกษาปริญญาโทและมหาบัณฑิตใช้เป็นหลักสูตรเดียวกัน มีอาจารย์ผู้สอนกลุ่มเดียวกัน และนโยบายของรัฐบาลที่มุ่งผลิตบุคลากรเพื่อทำการสอนเด็กที่มีความต้องการพิเศษ จึงเป็นปัจจัยที่ส่งผลให้ผลการศึกษาวิจัยความคิดเห็นของนักศึกษาปริญญาโทและมหาบัณฑิตไม่แตกต่างกัน

ข้อเสนอแนะในการนำผลการวิจัยไปใช้

1. บัณฑิตศึกษาควรจัดหาโสตทัศนอุปกรณ์ที่ทันสมัยให้พอเพียงกับสาขาวิชาที่เปิดหลักสูตรต่างๆ ในคณะศึกษาศาสตร์
2. การเน้นย้ำให้นักศึกษาตระหนักถึงการใฝ่รู้ใฝ่เรียน เพื่อพัฒนาตนเองให้มีความรู้ความสามารถ

3. การจัดให้มีการประเมินหลักสูตรให้ครบวงจร เพื่อนำข้อเสนอแนะที่เป็นประโยชน์ต่อการพัฒนาหลักสูตรต่อไป

ข้อเสนอแนะในการวิจัยครั้งต่อไป

1. ควรมีการประเมินหลักสูตรอย่างเต็มรูปแบบ ในด้านอาจารย์ ผู้เชี่ยวชาญ ผู้ใช้บัณฑิต นักศึกษา และผู้สำเร็จการศึกษา
2. ควรติดตามประเมินผลผู้สำเร็จการศึกษาว่าได้นำความรู้ไปใช้ในการทำงานอย่างไร
3. ควรศึกษาผลกระทบต่อการศึกษาต่อระดับปริญญาโท

เอกสารอ้างอิง

- บัณฑิตวิทยาลัย. (2555). *หลักสูตรศึกษาศาสตรมหาบัณฑิต สาขาวิชาการศึกษาเพื่อการพัฒนา หลักสูตรปรับปรุง พ.ศ.2555*. กรุงเทพฯ: มหาวิทยาลัยรามคำแหง.
- ภูษณิศ นวลสกุล. (2550). *การประเมินหลักสูตรวิทยาศาสตรบัณฑิต (เกษตรศาสตร์) หลักสูตรปรับปรุง พ.ศ.2535 มหาวิทยาลัยอุบลราชธานี*. รายงานการวิจัย. งานพัฒนาหลักสูตร, มหาวิทยาลัยอุบลราชธานี.
- มหาวิทยาลัยรามคำแหง, คณะศึกษาศาสตร์. (2555). *โครงการบัณฑิตศึกษา หลักสูตรศึกษาศาสตรมหาบัณฑิต สาขาวิชาการศึกษาเพื่อการพัฒนา*. กรุงเทพฯ: ผู้แต่ง.
- เรณู เชื้อเมืองพาน. (2550). *การประเมินหลักสูตร MBA คณะวิทยาการจัดการ มหาวิทยาลัยราชภัฏเชียงราย พ.ศ. 2545 (ฉบับปรับปรุง) ตามความคิดเห็นของผู้เกี่ยวข้อง*. สารนิพนธ์บริหารธุรกิจมหาบัณฑิต, มหาวิทยาลัยราชภัฏเชียงราย.
- สุนีย์ ภูพันธ์. (2546). *แนวคิดพื้นฐานการสร้างและการพัฒนาหลักสูตร ยุคปฏิรูปการศึกษาไทย*. เชียงใหม่: แสงศิลป์.
- Krejcie R.V., & Morgan, D.W, (1970). *Determining simple size for research activities*. *Educational and Psychological Measurement*, 30(3), 607-610.